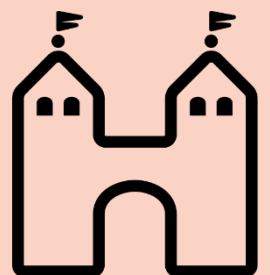

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirja 2026

HÄMEENLINNA

Sisällys

1.	Johdanto ja soveltamisala	2
1.1.	Määritelmät	2
1.1.1.	Palveluseteli	2
1.1.2.	Sääntökirja	3
2.	Keskeinen sovellettava lainsäädäntö	4
3.	Asiakkaan asema ja palveluun hakeutuminen	5
4.	Palvelusetelin arvo ja palvelusetelipalvelun hinnoittelu	7
4.1.	Palvelusetelin arvon määräytyminen päiväkotitoiminnassa	7
4.1.1.	Lapsikohtaisen palvelusetelin arvo	7
4.2.	Asiakkaan omavastuu ja sen tarkistaminen	8
4.3.	Palvelusetelin maksaminen palveluntuottajalle	9
4.4.	Palvelusetelipäätös, tiedoksianto ja muutoksenhaku	9
4.5.	Voimassaoloaika ja palvelusetelin päättymisen	10
4.6.	Palveluseteli avoimessa varhaiskasvatuksessa	11
4.7.	Maksullinen lisäpalvelu	12
4.7.1.	Lisäpalvelutoiminnan järjestäminen	12
4.7.2.	Maksullisen lisäpalvelun ilmoitusvelvollisuus	12
5.	Lapsen tuki	13
5.1.	Hallintopäätös tuesta	13
5.2.	Kaupungin konsultoivan erityisopettajan rooli	14
6.	Asiakkaan oikeusturva ja reklamaatiot	14
7.	Kunnan velvoitteet	16
7.1.	Henkilötietojen ja asiakirjojen käsittely	17
7.2.	Avoin varhaiskasvatus ja tietojen käsittely	19
8.	Verotus	19
8.1.	Tuloverotus	19
8.2.	Arvonlisäverotus	19
9.	Palvelusetelituottajaksi hyväksymisen edellytykset	20
9.1.	Lakisääteiset vaatimukset	21
9.2.	Palvelusetelituottajaksi hakeutuminen, päiväkotitoiminta	22
9.3.	Palvelusetelituottajaksi hakeutuminen, avoin varhaiskasvatus	22
9.4.	Hämeenlinnan asettamat edellytykset	23
9.4.1.	Toiminnan laatu, ohjaus ja yhteistyö	23
9.4.2.	Toiminnan järjestäminen ja aukiolo	23
9.4.3.	Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä	24
9.4.4.	Palvelujen määrä ja kunnan lapsimäärän kehitys	25
9.4.5.	Raportointi, arviointi ja viestintä huoltajille	25
9.4.6.	Vastuuvakuutus	25
9.5.	Avoimen varhaiskasvatuksen edellytykset	26
9.5.1.	Ryhmäkoko ja henkilöstö	27
10.	Palveluntuottajan hyväksymisen peruminen	27
11.	Sääntökirjan noudattamisen valvonta	28
12.	Sääntökirjan muuttaminen	28
13.	Force majeure ja varautuminen poikkeustilanteisiin	29

1. Johdanto ja soveltamisala

Varhaiskasvatuspalveluja voidaan järjestää usealla eri tavalla. Varhaiskasvatuksen sisältö ja järjestämistavat perustuvat varhaiskasvatuslakiin (540/2018). Palvelusetelimallissa järjestettävään varhaiskasvatukseen sovelletaan lisäksi lakia varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025). Tämän lain tarkoituksena on varhaiskasvatuksen palvelusetelin avulla lisätä perheen valinnan mahdollisuuksia lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseksi, parantaa varhaiskasvatuspalvelujen saatavuutta sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä. Hämeenlinnassa palveluseteli voidaan myöntää yksityisen palveluntuottajan päiväkodissa järjestettävään varhaiskasvatukseen sekä avoimeen varhaiskasvatukseen. Yksityinen perhepäivähoito ei kuulu palvelusetelimallin piiriin.

Päiväkotiin myönnetty palveluseteli rinnastetaan kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen. Tämän vuoksi lapsi ei voi saada samanaikaisesti lasten kotihoidontukea eikä yksityisen hoidon tukea. Sen sijaan osallistuminen avoimeen varhaiskasvatus toimintaan ei poista oikeutta Kelan myöntämään kotihoidontukeen, koska avoin varhaiskasvatus ei ole lakisääteinen palvelu eikä muodosta varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatuspaikkaa.

Tämä sääntökirja määrittelee yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tuottamiselle asetettavat ehdot sekä palvelusetelillä järjestettävän varhaiskasvatuksen periaatteet. Sääntökirjan tavoitteena on turvata laadukas, lainmukainen ja turvallinen varhaiskasvatus kaikille palveluseteliä käyttäville lapsille ja perheille.

1.1. Määritelmät

1.1.1. Palveluseteli

Palvelusetelillä tarkoitetaan varhaiskasvatuksesta järjestämisvastuussa olevan kunnan lapsen vanhemmalle, muulle huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman varhaiskasvatuksen kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti joko tasasuuruisena tai tulosidonnaisena (Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä 1048/2025, 3§).

Palvelusetelin käyttöä säätelee laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025). Palvelusetelijärjestelmässä sopimusosapuolina ovat asiakas ja palveluntuottaja. Kunta ei tule sopimusosapuoleksi palvelusta sovittaessa.

Palveluseteliasiakkaalla on oikeus valita haluamansa palveluntuottaja kunnan hyväksymien palveluntuottajien joukosta edellyttäen, että ko. palveluntuottaja pystyy järjestämään tarvittavan palvelun.

Varhaiskasvatuslain 6 §:n mukaan asiakkaan mielipide palvelusetelin saamisesta tulee ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon silloin, kun kunnassa käytetään palveluseteliä asiakkaan tarvitseman palvelun järjestämiseen. Varhaiskasvatuspaikkaa hakiessa asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä ja Hämeenlinnan kaupungin on tällöin ohjattava hänet kunnalliseen palveluun varhaiskasvatuslain määräaikojen rajoissa.

Hämeenlinnan kaupunki voi rajata palvelusetelin käyttöä harkintansa sekä varhaiskasvatuksen kysyntätilanteen mukaan. Varhaiskasvatuksen palveluseteliin ei ole lakisääteistä subjektiivista oikeutta.

1.1.2. Sääntökirja

Sääntökirja on laadittu Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatuksen palvelusetelitoimintaa koskevaksi menettelytapaohjeksi. Sääntökirjassa Hämeenlinnan kaupunki määrittelee varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annetun lain (1048/2025) 5 §:ssä tarkoitetut palveluntuottajien hyväksymiskriteerit. Sääntökirja ei ole sopimus Hämeenlinnan kaupungin ja palveluntuottajan välillä.

Palveluntuottaja vakuuttaa hakemuslomakkeella, että se täyttää laissa säädetyt ja kaupungin asettamat edellytykset sekä todentaa asiat yksityistä varhaiskasvatusta valvovan viranhaltijan suorittamilla valvontakäynneillä.

Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien varhaiskasvatuspalvelujen tuottajaksi. Varhaiskasvatuspalvelua tuotettaessa sitä koskevan sopimuksen osapuolina ovat palveluntuottaja ja asiakas. Tämän sopimuksen sitoumukset ja vastuut eivät kohdistu kuntaan.

Tässä sääntökirjassa tarkoitetaan:

1. **Kunnalla** varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöön ottanutta Hämeenlinnan kaupunkia.
2. **Palveluntuottajalla** yksityistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajaa, joka on hyväksytty palvelusetelituottajaksi.
3. **Asiakkaalla** varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatukseen oikeutettua lasta tai hänen huoltajaansa.
4. **Palvelusetelillä** varhaiskasvatuksesta järjestämisvastuussa olevan kunnan lapsen vanhemmalle, muulle huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman varhaiskasvatuksen kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti joko tasasuuruisena tai tulosidonnaisena.
5. **Tulosidonnaisella palvelusetelillä** palveluseteliä, jonka arvo määräytyy Hämeenlinnan kaupungin määrittelemien asiakkaan jatkuvien ja säännöllisten tulojen mukaan tai jonka

arvo perustuu varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettuun lakiin ja palvelusetelilain 3 §:ään. Tulosidonnainen palveluseteli voidaan myöntää yksityisen palveluntuottajan päiväkodissa järjestettävään varhaiskasvatukseen.

6. **Tasasuuruksella palvelusetelillä** palveluseteliä, jonka arvo on Hämeenlinnan kaupungin ennalta määrittelemä ja määräytyy palvelun laajuuden perusteella. Tasasuuruksen palvelusetelin arvo ei riipu asiakkaan tuloista eikä perustu varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettuun lakiin. Tasasuuruksen palvelusetelin arvo kattaa avoimen varhaiskasvatustoiminnan kokonaisuudessaan, eikä siihen liity asiakkaan omavastuuta. Tasasuuruinen palveluseteli voidaan myöntää avoimeen varhaiskasvatustoimintaan.
7. **Omavastuusuudella** sitä osuutta yksityisen palveluntuottajan tuottaman palvelun hinnasta, jota Hämeenlinnan kaupungin myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi. Omavastuusuutta sovelletaan ainoastaan tulosidonnaiseen palveluseteliin.

2. Keskeinen sovellettava lainsäädäntö

Palvelusetelitoiminnassa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa varhaiskasvatusta sekä varhaiskasvatustoiminnan järjestämistä, valvontaa, turvallisuutta ja viranomaismenettelyä koskevaa lainsäädäntöä. Toimintaa ohjaavat muun muassa seuraavat säädökset:

- **Varhaiskasvatustalaki 540/2018**
- **Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä 1048/2025**
- Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002
- Lastensuojelulaki 417/2007
- Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996
- Yhdenvertaisuustalaki 1325/2014
- Laki naisten ja miesten tasa-arvosta 609/1986
- Hallintolaki 434/2003
- Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 808/2019
- Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 621/1999
- Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa
- Kuluttajansuojalaki 38/1978
- Laki kuluttajariitalautakunnasta 8/2007
- Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 1503/2016
- EU:n tietosuoja-asetus (GDPR) 2016/679
- Tietosuojalaki 1050/2018
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023
- Arvonlisäverolaki 1501/1993
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019
- Pelastustalaki (379/2011)
- Terveydensuojelulaki 763/1994

- Työturvallisuuslaki 738/2002
- Elintarvikelaki (297/2021)

3. Asiakkaan asema ja palveluun hakeutuminen

Palveluseteli voidaan myöntää Hämeenlinnan kaupungin asukkaalle tai lapselle, joka olisi muutoin oikeutettu varhaiskasvatuspalveluun Hämeenlinnan kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Kunnan velvollisuudesta järjestää varhaiskasvatusta on säädetty Varhaiskasvatuslain 5 ja 6 §:ssä.

Päiväkodissa järjestettävään varhaiskasvatukseen myönnettävä palveluseteli noudattaa varhaiskasvatuslain 17 §:ssä säädettyjä hakuaikoja. Kiireettömissä hakutilanteissa varhaiskasvatus järjestetään neljän (4) kuukauden kuluessa tarpeen syntymisestä ja äkillisessä varhaiskasvatuksen tarpeessa (esimerkiksi työllistytminen tai opiskelupaikan saanti) kahden (2) viikon kuluessa.

Kunnan on selvitettävä asiakkaalle hänen asemansa palveluseteliä käytettäessä. Lisäksi asiakkaalle on annettava tieto palvelusetelin arvosta, palveluntuottajien hinnoista, omavastuuosuuden määräytymisperusteista ja arvioidusta omavastuuosuuden suuruudesta sekä vastaavasta palvelusta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvästä asiakasmaksusta.

Hämeenlinnan kaupunki vastaa palveluseteliä koskevasta asiakastiedottamisesta.

Palvelusetelin hakeminen

Varhaiskasvatuksen palveluseteliä haetaan Hämeenlinnan kaupungin asiakastietojärjestelmän kautta varhaiskasvatuslain mukaisissa hakuaajoissa. Hakemukseen tulee merkitä toive ensisijaisesta palveluseteliyksiköstä sekä mahdollinen toissijainen varhaiskasvatusyksikkö. Tieto hyväksytyistä palveluntuottajista on saatavilla Hämeenlinnan kaupungin verkkosivuilla.

Palveluseteli myönnetään, mikäli kaupungilla ei ole osoittaa lapsen asuinalueen lähistöltä kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa.

Asiakas voi halutessaan tiedustella ennakoon paikkatilannetta hyväksytyiltä yksityiseltä palveluntuottajalta ja ilmoittaa tiedon hakemuksessa tätä varten varatussa kohdassa. Hämeenlinnan kaupunki varmistaa paikkatilanteen palveluntuottajalta ennen palvelusetelin myöntämistä.

Palvelusetelipäätöksen jälkeen asiakas ja palveluntuottaja sopivat kirjallisesti asiakassuhteen aloittamisesta ja palvelun toteuttamisesta päätöksen mukaisesti.

Palvelusopimus päiväkotitoiminnassa

Palvelusopimus on huoltajan ja yksityisen palveluntuottajan välinen sopimus lapsen varhaiskasvatuksen käytännön toteuttamisesta tämän sääntökirjan ehtojen mukaisesti.

Sopimuksessa sovitaan muun muassa varhaiskasvatuksen järjestämisestä, käytännöistä ja palvelun aloittamisesta.

Tieto tehdystä palvelusopimuksesta toimitetaan Hämeenlinnan kaupungille, joka kirjaa paikan vastaanotetuksi asiakastietojärjestelmään. Palveluseteliä ei myönnetä takautuvasti. Päiväkotiin myönnettävän palvelusetelin osalta asiakkaan tulee toimittaa tarvittavat tulotiedot kahden (2) viikon kuluessa varhaiskasvatuksen alkamisesta.

Maksuton esiopetus on perusopetuslain mukaista opetusta, eikä sitä voida järjestää palvelusetelillä. Mikäli esiopetusta järjestetään kilpailutettuna ostopalveluna, voidaan myöntää palveluseteli täydentävään varhaiskasvatukseen.

Palveluseteliä ei myönnetä yksityiseen perhepäivähoitoon.

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluseteli ja siihen hakeutuminen

Palveluseteli voidaan myöntää avoimeen varhaiskasvatukseen ajalle 1.8.–30.6. Heinäkuulle ei myönnetä avoimen varhaiskasvatuksen palveluseteleitä.

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluseteli on tarkoitettu ensisijaisesti kotihoidossa oleville lapsille. Avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuminen ei estä Kelan kotihoidontuen saamista.

Avoin varhaiskasvatus ei ole varhaiskasvatuslain mukainen varhaiskasvatuspaikka, vaan matalan kynnyksen, osa-aikainen toimintamuoto.

Avoimeen varhaiskasvatukseen voi hakea joustavasti ympäri vuoden, eikä hakemiseen sovelleta varhaiskasvatuslain 17 §:n mukaisia määräaikoja. Avoimen varhaiskasvatuksen palveluseteli myönnetään pääsääntöisesti noin kahden (2) viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä. Loma-ajat ja muut poikkeavat tilanteet voivat kuitenkin viivästyttää hakemusten käsittelyä.

Avoimessa varhaiskasvatuksessa huoltaja ja palveluntuottaja tekevät keskenään kirjallisen sopimuksen tai sitoumuksen lapsen osallistumisesta avoimeen varhaiskasvatustoimintaan. Sopimus ei muodosta varhaiskasvatuspaikkaa eikä ole varhaiskasvatuslain mukainen hoitosopimus, vaan koskee ainoastaan osallistumista avoimeen varhaiskasvatukseen.

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluseteli on tasasuuruinen, eikä sen arvo riipu asiakkaan tuloista.

4. Palvelusetelin arvo ja palvelusetelipalvelun hinnoittelu

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvosta neuvotellaan ja päätetään vuosittain kaupungin talousarviovalmistelun yhteydessä.

4.1. Palvelusetelin arvon määräytyminen päiväkotitoiminnassa

Varhaiskasvatuksessa palvelusetelin arvo ja asiakkaan omavastuu määräytyvät varhaiskasvatuksen palvelusetelilain (1048/2025) perusteella.

Palvelusetelin arvo määritetään varhaiskasvatuksen palvelusetelilain 7 §:n mukaisesti. Hämeenlinnan kaupunki vahvistaa vuosittain palvelusetelin enimmäisarvon (kattohinnan), jonka perusteella lasketaan asiakaskohtainen palvelusetelin arvo ja asiakkaan omavastuuosuus. Omavastuu määräytyy perheen tulojen, perhekoon ja lapsen tuntiperusteisen varhaiskasvatusoikeuden mukaan, ja sen perii aina palveluntuottaja.

Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan viipymättä tiedossa olevat asiakkaan palveluntarpeessa tapahtuvat muutokset Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatuksen palveluohjaukselle. Palveluntuottaja on velvollinen ottamaan huomioon asiakkaalta perittävissä maksussa myös takautuvasti palveluseteliin tehdyt muutokset. Aiheettomasti maksettu palveluseteli peritään takaisin palveluntuottajalta.

Palveluntuottajalla ei ole oikeutta periä asiakkaalta korkeampaa omavastuuosuutta kuin mikä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain (1503/2016) nojalla voidaan periä vastaavasta kunnallisesta varhaiskasvatuksesta. Palveluntuottaja perii asiakkaan omavastuuosuuden enintään yhdeltätoista (11) kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana (toimintavuosi 1.8.–31.7). Hämeenlinnan kaupunki korvaa palveluntuottajalle asiakasmaksua vastaavan osuuden kahdenneltatoista kuukaudelta.

4.1.1. Lapsikohtaisen palvelusetelin arvo

Lapsikohtaisen palvelusetelin arvon määräytymisessä ja muuttamisessa noudatetaan samoja periaatteita kuin Hämeenlinnan kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa asiakasmaksujen määräytymisessä. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa käytettävä sisaralennus koskee myös palveluseteliä.

Palvelusetelin perushinta on määritelty 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen mukaan. Alle kolmevuotiaiden lasten varhaiskasvatuksesta maksettavan palvelusetelin arvo määräytyy kertoimella 1,6. Kolme vuotta täyttävästä lapsesta maksetaan kolmivuotissyntymäpäivää seuraavasta päivästä alkaen perushintainen palvelusetelin mukainen arvo.

Varhaiskasvatuspäivän arvo on palvelusetelin kuukausiarvo jaettuna kahdellakymmenellä yhdellä (21) päivällä.

Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus ei oikeuta kotitalousvähennykseen, yksityisen hoidon tukeen, kotihoidontukeen eikä hakemaan mahdollista omavastuuosuutta toimeentulotukena.

Mikäli lapselle on tehty varhaiskasvatuslain 15 b tai 15 c §:ään perustuva tuen hallintopäätös, voidaan myöntää korotettu palveluseteli tämän sääntökirjan luvun 5 (Lapsen tuki) mukaisesti.

4.2. Asiakkaan omavastuu ja sen tarkistaminen

Palveluseteli myönnetään jokaiselle kuukaudelle, jona lapsi on palveluntuottajan asiakas. Palvelusetelin lopullinen arvo määritellään asiakkaan tulotietojen ja palvelusopimuksen perusteella. Arvo määritellään toistaiseksi ja tarkistetaan tarvittaessa.

Palvelusetelin arvo tarkistetaan, kun:

1. perheen tulot muuttuvat olennaisesti (± 10 % tai enemmän),
2. perheen koko muuttuu,
3. lapsen palveluntarve tai varhaiskasvatusaika muuttuu,
4. maksupäätös osoittautuu virheelliseksi (oikaisu mahdollista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta).

Huoltajien tulee ilmoittaa muutoksista (kohdat 1,3 ja 4) sähköisellä lomakkeella viimeistään muutosta edeltävän kuukauden aikana. Perhekoon muutokset päivittyvät automaattisesti väestötietojärjestelmästä.

Mikäli perhekoon muutos vaikuttaa palvelusetelin arvoon tai asiakkaan omavastuuosuuteen, tehdään asiakkaalle uusi päätös omavastuuosuudesta ja palvelusetelin arvosta muuttuneiden tietojen perusteella.

Jos perheen toimeentulo tai lakisääteisen elatusvelvollisuuden täyttäminen vaarantuu, palvelusetelin arvoa voidaan harkinnanvaraisesti korottaa varhaiskasvatuksen palvelusetelilain 7 §:n perusteella, tarvittaessa takautuvasti enintään vuoden ajalta. Palveluntuottajan tulee huomioida tehdyt muutokset myös omavastuuosuuden määrittelyssä.

Varhaiskasvatuslain mukaisesti lapsella säilyy oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan, vaikka hän olisi poissa varhaiskasvatuksesta sairausvakuutuslain mukaisen vanhempainrahajakson aikana enintään kolmetoista (13) viikkoa.

Palveluntuottaja ei voi periä asiakkaan omavastuuosuutta niiltä päiviltä, joina lapsi on varhaiskasvatuslain 15 §:ssä tarkoitettulla tavalla ennalta ilmoitetusti poissa varhaiskasvatuksesta

vanhempainvapaan vuoksi. Kaupunki maksaa palvelusetelin normaalisti, mutta ei korvaa palveluntuottajalle asiakasmaksun osuutta tältä ajalta. Vanhempainvapaan ajankohta tulee ilmoittaa palveluntuottajalle ja varhaiskasvatuksen palveluohjaukseen vähintään kuukautta ennen.

Mikäli lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta muusta syystä kuin edellä mainitusta varhaiskasvatuslain 15 §:n mukaisesta vanhempainrahajaksosta tai huoltajan vuosilomasta johtuen, voi poissaolon yhtäjaksoinen kesto olla enintään kuukausi ilman, että se vaikuttaa palvelusetelin maksuun. Tällöin palveluntuottaja voi pitää varhaiskasvatuspaikan perheelle varattuna ja laskuttaa kaupungilta palvelusetelin lapsen poissaolon ajalta kuukauden ajalta.

4.3. Palvelusetelin maksaminen palveluntuottajalle

Hämeenlinnan kaupungin käytössä oleva toiminnanohjausjärjestelmä tuottaa tiedon palvelusetelin arvosta ja asiakkaan omavastuuosuudesta. Kaupunki maksaa palvelusetelit palveluntuottajalle järjestelmän tuottaman raportin perusteella.

Palveluntuottajan tulee seurata raporttien muodostumista ja ilmoittaa havaitsemistaan virheistä kaupungin valvonnasta vastaavalle viranomaiselle viimeistään seuraavan kuukauden kolmanteen (3.) päivään mennessä. Tämän jälkeen reklamointimahdollisuutta ei ole.

Maksumääräykset lähetetään palveluntuottajille viimeistään seuraavan kuukauden kahdeksanteen (8.) päivään mennessä. Toiminnanohjausjärjestelmän raportti antaa tiedon myös asiakkaan omavastuuosuudesta, kun maksupäätös on käsitelty. Palveluntuottaja voi periä asiakkaan omavastuuosuuden vasta seuraavan kuukauden kolmannen päivän jälkeen.

4.4. Palvelusetelipäätös, tiedoksianto ja muutoksenhaku

Palvelusetelin arvosta annetaan asiakkaalle viranhaltijapäätös. Päätös toimitetaan sähköisesti varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän kautta tai asiakkaan pyynnöstä postitse.

Vastaanottajan katsotaan saaneen kirjeitse lähetetystä päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Päätös voidaan luovuttaa myös henkilökohtaisesti vastaanottajalle tai hänen edustajalleen. Tällöin tiedoksiannosta on laadittava kirjallinen todistus, josta käyvät ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta.

Päätös voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös tavallisena sähköisenä tiedoksiannona. Päätöksen katsotaan tällöin tulleen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Henkilötietoja tai salassa pidettäviä tietoja sisältävä päätös toimitetaan tietoturvallisesti käyttäen hyväksyttyjä ja suojattuja sähköisiä välineitä.

Mikäli päätös on toimitettava todisteellisesti tiedoksi, se lähetetään asianosaiselle postitse saantitodistusta käyttäen.

Tulosidonnaisen palvelusetelin arvoa tai palvelusetelin arvon korottamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisua saa vaatia se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Oikaisuvaatimus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista asianomaisen palvelun järjestämisestä vastaavalle kunnan toimielimelle.

Varhaiskasvatuksen palveluseteliä koskevissa asioissa oikaisuvaatimus tehdään sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle ja yksilöä koskevissa asioissa lautakunnan yksilöjaostolle.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava päätös, johon oikaisua vaaditaan, miltä osin oikaisua vaaditaan sekä millä perusteilla oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Päätökseen on liitettävä valitusosoitus, jossa on ilmoitettava:

1. valitusviranomainen;
2. viranomainen, jolle valituskirjelmä toimitetaan; sekä
3. valitusaika ja mistä ajankohdasta se lasketaan.

Valitusosoituksessa on lisäksi selostettava säännökset valituskirjelmän sisällöstä ja liitteistä, valituksen toimittamisesta sekä valituksen käsittelystä perittävistä maksuista.

Viranhaltijapäätöksiä sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ja sen yksilöjaoston päätöksiä varten on laadittu erilliset valmiit valitusosoitukset.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus toimitetaan toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle.

4.5. Voimassaoloaika ja palvelusetelin päättyminen

Palvelusetelipäätös tehdään asiakkaan hakemuksen mukaisesti hakemukselle kirjatusta päivämäärästä alkaen. Palvelusetelipäätökseen perustuva asiakassuhde ei voi alkaa ennen palvelusetelipäätökseen kirjattua varhaiskasvatuksen aloituspäivämäärää.

Mikäli varhaiskasvatuksen aloittaminen viivästyy päätöksessä kirjatusta päivämäärästä, maksetaan palveluseteli ensimmäisestä todellisesta varhaiskasvatuspäivästä alkaen. Päätöstä palvelusetelistä ei tehdä takautuvasti.

Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen palveluseteli astuu voimaan asiakkaan hakemuksen mukaisesti ja päättyy viimeistään perusopetukseen siirtymiseen. Huoltajan tulee tehdä varhaiskasvatushakemus viimeiseen todelliseen varhaiskasvatuspäivään saakka.

Kesäajan osalta viimeinen varhaiskasvatuspäivä voidaan tarkentaa päiväkirjoilta ja tarvittaessa kerätä tietoja asiakkaan omavastuuosuuden maksatuksesta kesäajalta. Kaupunki valvoo ilmoitettua varhaiskasvatuksen tarvetta ja lasten todellista läsnäoloa.

Asiakkaan tulee irtisanoa varhaiskasvatuspaikka (etukäteen) sekä asiakastietojärjestelmässä että palvelusetelipäiväkodissa sopimuskohtainen irtisanomisaika huomioiden. Mikäli asiakas haluaa vaihtaa lapsen varhaiskasvatuspaikkaa, hän voi tehdä siirtohakemuksen, jolloin siirtohakemus käsitellään kiireettömänä. Siirtopäätös tehdään sopimuskohtainen irtisanomisaika huomioiden.

Lapsen aloittaessa tai lopettaessa varhaiskasvatuksen kesken kuukauden palvelusetelit laskutetaan todellisten käytettyjen varhaiskasvatuspäivien mukaisesti. Viimeinen varhaiskasvatuspäivä on aina arkipäivä ja samalla viimeinen laskutuspäivä. Varhaiskasvatuspäivän arvo on palvelusetelin kuukausiarvo jaettuna kahdellakymmenellä yhdellä (21) päivällä. Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan toteutuneet varhaiskasvatuspäivät.

Palveluntuottajalla on oikeus periä asiakkaan omavastuuosuus omien irtisanomissääntöjensä mukaan.

Mikäli palveluntuottaja irtisanoa asiakkaan palvelusopimuksen, sen tulee ilmoittaa irtisanomisen perusteet kirjallisesti asiakkaalle sekä Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatuksen palveluohjaukseen. Palveluseteliä maksetaan tällöin viimeiseen todelliseen varhaiskasvatuspäivään saakka. Perheen omavastuuosuuden maksamatta jättäminen voi olla irtisanomisen peruste.

Mikäli varhaiskasvatuspaikka irtisanotaan palveluntuottajan toimesta, palveluntuottajan velvollisuutena on ohjata perhe tekemään uusi hakemus asiakastietojärjestelmään tai ottamaan yhteyttä Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatuksen palveluohjaukseen.

Jos lapsen tuen tarve edellyttää kokoaikaista erityisopettajan opetusta tai tuen ja ohjauksen tarve on muutoin erityisen suuri eikä yksityisessä päiväkodissa ole erityisryhmää, voidaan lapsen edun mukaisesti harkita varhaiskasvatuspaikkaa kunnallisessa päiväkodissa. Palveluohjaus ja kaupungin konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja keskustelevat perheen kanssa lapsen tarpeita parhaiten palvelevasta varhaiskasvatuspaikasta sekä sopivat muutoksen aikataulusta ja toteutuksesta. Palveluseteli maksetaan palveluntuottajalle lapsen viimeiseen todelliseen varhaiskasvatuspäivään saakka.

4.6. Palveluseteli avoimessa varhaiskasvatuksessa

Avoimessa varhaiskasvatuksessa käytetään tasasuuruista palveluseteliä. Avoimen varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvo ei määräydy asiakkaan tulojen eikä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain perusteella, vaan palvelun laajuuden mukaisesti Hämeenlinnan kaupungin erikseen vahvistamien palveluluokkien mukaisesti.

Avoimen varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvo kattaa palvelun kokonaishinnan kyseisessä palveluluokassa. Asiakkaalta ei peritä omavastuuosuutta, eikä palveluntuottaja saa periä avoimeen varhaiskasvatukseen liittyviä maksuja palvelusetelin arvon lisäksi.

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluseteli on tarkoitettu osa-aikaiseen, matalan kynnyksen varhaiskasvatustoimintaan eikä se muodosta varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatuspaikkaa.

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluseteli on voimassa kaupungin myöntämän palvelusetelipäätöksen mukaisesti. Palveluseteliä ei myönnetä takautuvasti.

4.7. Maksullinen lisäpalvelu

Tätä lukua sovelletaan ainoastaan päiväkodissa järjestettävään varhaiskasvatukseen.

Palveluntuottaja voi tarjota lisäpalveluja, jotka eivät kuulu varhaiskasvatuksen lakisääteiseen peruspalveluun. Lisäpalveluiden tulee olla vapaaehtoisia, eikä niiden ostaminen tai käyttämättä jättäminen saa vaikuttaa lapsen oikeuteen saada yhdenvertaista ja laadukasta varhaiskasvatusta tai osallistua varhaiskasvatussuunnitelman mukaiseen pedagogiseen toimintaan. Huoltajille on annettava mahdollisista maksullisista lisäpalveluista selkeä ja ennakollinen tieto, jossa on mainittu lisäpalvelun sisältö sekä kustannukset.

4.7.1. Lisäpalvelutoiminnan järjestäminen

Toiminta ei saa syrjäyttää eikä korvata varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaista pedagogista toimintaa, joka kuuluu kaikille lapsille. Lapsi, joka ei osallistu lisäpalveluun, tulee ohjata tasavertaiseen, pedagogisesti mielekkääseen varhaiskasvatustoimintaan muun henkilöstön kanssa.

Lisäpalvelu ei saa aiheuttaa lapsille eriarvoisuutta esimerkiksi osallistumismahdollisuuksissa, sosiaalisissa suhteissa tai päivän rakenteessa. Lisäpalvelu ei saa vaikuttaa ryhmän henkilöstömitoitukseen tai heikentää perustoiminnan laatua.

4.7.2. Maksullisen lisäpalvelun ilmoitusvelvollisuus

Palveluntuottajan tulee tehdä ennakkoilmoitus Hämeenlinnan kaupungille kaikista lisäpalveluista. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi: lisäpalvelun sisältö, hinta, ajankohta (jos järjestetään varhaiskasvatuspäivän aikana, tämä tulee perustella) sekä mahdollisen ulkopuolisen toimijan nimi (rikosrekisteriote tarkastettava).

5. Lapsen tuki

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Tukea tulee antaa viivytyksettä tuen tarpeen ilmettyä. Varhaiskasvatuksen tuki on kolmitasoinen, ja se jaetaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen.

Lapselle annettavasta tehostetusta, erityisestä tuesta tai yleisen tuen tukipalveluista tehdään tuen tarpeen arviointiin perustuva hallintopäätös. Voimassa oleva hallintopäätösmenettely ja lapsen tuen periaatteet on kuvattu Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa.

Jos lapsen tuen tarve edellyttää, lapsella on oikeus saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja opetusta sekä varhaiskasvatukseen osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustamispalveluja ja apuvälineitä (Varhaiskasvatuslaki, tukipalvelut 15 c §), henkilöstön lukumäärän lisäämistä (jos päiväkodissa on yksi tai useampi vammaisen tai tehostettua tai erityistä tukea tarvitseva lapsi, on tämä otettava huomioon henkilöstön lukumäärässä, jollei päiväkodissa ole tällaista lasta varten avustajaa, Varhaiskasvatuslaki, 35 §) tai lapsiryhmien kokojen pienentämistä (rakenteellinen tuen muoto, Varhaiskasvatuslaki, 15 b §).

Korotettu palveluseteli on lisäkorvaus, joka on tarkoitettu lapsen tuen tarpeen edellyttämien varhaiskasvatuksen pedagogisten tukitoimien lisäksi tarvittavien rakenteellisten ja hoidollisten tukitoimien toteuttamiseen.

Avoim varhaiskasvatus ja lapsen tuki

Avoimessa varhaiskasvatuksessa lapsen kasvua ja kehitystä tuetaan pedagogisesti ohjatun toiminnan kautta. Avoim varhaiskasvatus ei kuitenkaan muodosta varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatuspaikkaa, eikä siinä toteuteta lapsikohtaisia tuen päätöksiä. Mikäli avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan yhteydessä herää huoli lapsen tuen tarpeesta, palveluntuottajan tulee ohjata huoltaja ottamaan yhteyttä kunnan varhaiskasvatuksen palveluohjaukseen lapsen edun mukaisen varhaiskasvatuspalvelun arvioimiseksi.

5.1. Hallintopäätös tuesta

Hämeenlinnan kaupungissa yksityisissä päiväkodeissa olevien lasten yleisen tuen tukipalveluiden (varhaiskasvatuslaki 15 c §) sekä tehostetun ja erityisen tuen hallintopäätöksistä vastaa varhaiskasvatuspäällikkö. Päätökset perustuvat kaupungin konsultoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja palveluntuottajan yhdessä tekemään arvioon.

Tarvittaessa lapsella on oikeus varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaan konsultaatioon ja opetukseen sekä tulkitsemis- ja avustamispalveluihin ja apuvälineisiin (varhaiskasvatuslaki 15 c §). Lisäksi tuki voi edellyttää henkilöstöresurssien lisäämistä (varhaiskasvatuslaki 35 §) tai ryhmäkokojen pienentämistä (varhaiskasvatuslaki 15 b §).

Tehostetun tuen kerroin palveluseteliin on 1,5 ja erityisen tuen kerroin on 2. Yleisen tuen tukipalveluiden osalta tuen järjestämiseen liittyvät tarpeet arvioidaan tapauskohtaisesti. Korotettu palveluseteli astuu voimaan hallintopäätöksen jälkeen seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä.

Hallintopäätöksessä kuvataan, miten lapselle annettava tuki toteutetaan (pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset tukitoimet) palveluntuottajan toimittaman selvityksen perusteella varhaiskasvatuslain 15 b §:n mukaisesti.

Yksityisten palveluntuottajien velvollisuus on järjestää tuki yhtä kattavasti kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Lapsi saa tarvitsemansa tuen siinä varhaiskasvatuspaikassa, jossa hän muutenkin olisi. Tuki toteutetaan inklusiivisesti osana yksityisen päiväkodin pedagogista toimintaa, eikä tuen perusteella voida periä lisämaksuja. Palveluntuottaja sitoutuu järjestämään tarvittavat erityisopetuksen palvelut esim. hankkimalla erityisopetusta ostopalveluna sopivalta toimijalta.

Hämeenlinnan kaupunki ei kustanna yksityisten palveluntuottajien järjestämiä lasten avustajapalveluita.

5.2. Kaupungin konsultoivan erityisopettajan rooli

Kun lapsen tuen tarve havaitaan, yksikön varhaiserityiskasvatuksesta vastaava henkilö arvioi tilanteen ja on yhteydessä kaupungin konsultoivaan varhaiskasvatuksen erityisopettajaan (kveo). Kveo arvioi tuen tarvetta keskustelujen ja asiakirjojen perusteella, antaa ohjausta tuen järjestämiseen ja hallintopäätösmenettelyyn sekä seuraa tuen toteutumista. Hän osallistuu myös tarvittaessa asiakaspalaveriin.

Jos arvio osoittaa tehostetun tai erityisen tuen tarpeen, kveo valmistelee hallintopäätöksen. Varhaiskasvatuspäällikkö tekee päätöksen, ja palvelusetelin korotus tulee voimaan seuraavan kuukauden alusta.

Yksikkö vastaa tuen toteuttamisesta ja arvioinnista, ja kveo seuraa arvioinnin toteutumista vähintään kerran vuodessa. Täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevien esioppilaiden osalta kveo tukee lisäksi siirtymävaiheen prosesseja. Kaupungin kveot voivat myös kutsua yksityisiä palveluntuottajia ja henkilöstöä koulutuksiin.

6. Asiakkaan oikeusturva ja reklamaatiot

Palvelusetelillä hankittaviin varhaiskasvatuspalveluihin sovelletaan kuluttajansuojalakia, varhaiskasvatuslakia sekä varhaiskasvatuksen palvelusetelilakia. Asiakkaalla on kuluttajansuojalain mukainen kuluttajansuoja, ja palveluntuottajan on noudatettava ehtoja, joita ei voida pitää kuluttajan kannalta kohtuuttomina. Asiakkaan ja palveluntuottajan välinen palvelusopimus perustuu kuluttajansuojalain ja sopimusoikeuden periaatteisiin. Reklamaatiotilanteessa asiakas

ilmoittaa tyytymättömyydestään ensisijaisesti palveluntuottajalle. Asiakkaalla on käytössään kuluttajansuojalain oikeusturvakeinot. Tarvittaessa asiakas voi saada apua Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttajaneuvonnasta ja viedä asian edelleen kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi.

Reklamaatio palvelun laadusta tai puutteista on toimitettava myös Hämeenlinnan kaupungille, jolla on varhaiskasvatustilain ja varhaiskasvatuksen palvelusetelilain mukainen velvollisuus neuvoa, ohjata ja valvoa palveluntuottajia. Kaupunki voi pyytää palveluntuottajalta selvityksen, edellyttää laatueroikeamien korjaamista ja toimittaa asian tarvittaessa Lupa- ja valvontavirastolle. Eikiireelliset asiat käsitellään valvontakäyntien yhteydessä.

Asiakkaalla on oikeus tehdä varhaiskasvatustilain 54 §:n mukainen muistutus toimintayksikön vastaavalle johtajalle tai kunnan valvovalle viranhaltijalle. Ensisijaisesti muistutukseen vastaa toimintayksikön vastaava johtaja. Jos asiakas ei ole tyytyväinen muistutukseen saamaansa vastaukseen tai asian käsittelyyn, hänellä on oikeus tehdä asiasta kantelu Lupa- ja valvontavirastoon.

Kaupungin sähköisen palautejärjestelmän kautta annettu palaute välittyy sekä palveluntuottajalle että kaupungille. Palveluntuottajan tulee vastata palautteeseen kirjallisesti kahden viikon kuluessa ja toimittaa vastine kaupungin valvovalle viranhaltijalle.

Palveluntuottajan on raportoitava kaupungille kaikki epäkohtailmoitukset, muistutukset ja reklamaatiot sekä niihin annetut ratkaisut määräajassa.

Sosiaaliasiavastaava neuvoo ja avustaa tarvittaessa asiakkaita varhaiskasvatukseen liittyvien muistutuksen tekemisessä. Palveluntuottajalla tulee olla näkyvillä sosiaaliasiavastaavan yhteystiedot.

Avoim varhaiskasvatus

Avoimeen varhaiskasvatukseen sovelletaan kuluttajansuojalain mukaisia oikeusturvakeinoja. Asiakas voi tehdä palvelun laatuun liittyvän reklamaation ensisijaisesti palveluntuottajalle sekä toimittaa palautteen tai reklamaation tiedoksi Hämeenlinnan kaupungille valvontaa varten.

Avoimessa varhaiskasvatuksessa ei tehdä varhaiskasvatustilain mukaisia lapsikohtaisia päätöksiä, eikä palveluun liity asiakasmaksupäätöstä tai lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa. Asiakas voi tarvittaessa käyttää kuluttajaneuvontaa ja saattaa asian kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi. Vakavissa tai toistuvissa epäkohdissa asiakas voi tehdä muistutuksen tai kantelun varhaiskasvatustilain mukaisesti.

7. Kunnan velvoitteet

Hämeenlinnan kaupunki:

- hyväksyy palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat palveluntuottajat ja informoi niistä verkkosivuillaan
- ohjaa, neuvoa ja valvoo yksityistä varhaiskasvatusta, mukaan lukien avoimen varhaiskasvatuksen palveluntuottajat
- voi tarvittaessa poistaa palveluntuottajan palvelusetelijärjestelmästä
- informoi asiakkaita palvelusetelin käytön periaatteista, palvelun hinnoista sekä asiakkaan asemasta palveluseteliä käytettäessä
- pitää yllä asiakasrekisteriä
- huolehtii varhaiskasvatusjärjestelmän käyttäjätuesta ja -hallinnasta.
- huolehtii Vardaan varhaiskasvatusjärjestelmän rajapinnan kautta lähtevien tietojen oikeellisuudesta

Hämeenlinnan kaupunki pitää luetteloa hyväksymistään palveluntuottajista. Tiedot palveluntuottajista, näiden tuottamista palveluista ja niiden hinnoista ovat julkisesti saatavilla kaupungin verkkosivuilla.

Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatuksen palveluohjausyksikön tehtävänä on selvittää asiakkaalle hänen asemansa palvelusetelijärjestelmässä, palvelusetelin arvo sekä hyväksytyjen palveluntuottajien palvelut ja hinnat. Päiväkotitoiminnassa palveluohjaus huolehtii myös omavastuuosuuden määräytymisen perusteiden ja arvioidun omavastuun selventämisestä. Avoimessa varhaiskasvatuksessa palveluseteli on tasasuuruinen, eikä asiakkaalle synny omavastuuta.

Hämeenlinnan kaupunki hyväksyy palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat palveluntuottajat varhaiskasvatuksen palvelusetelilain sekä tämän sääntökirjan edellyttämällä tavalla. Palveluntuottajan hyväksymistä koskeva asia otetaan käsittelyyn yhden (1) kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta, ja hallintopäätös hyväksymisestä tai hylkäämisestä tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta. Sääntökirjan edellytykset ja hyväksymisehdot täyttävät palveluntuottajat hyväksytään palvelusetelituottajiksi.

Hämeenlinnan kaupunki valvoo hyväksymiensä palveluntuottajien toimintaa sekä hyväksymismenettelyn yhteydessä että palvelujen tuottamisen aikana. Valvonta koskee myös avointa varhaiskasvatusta ja sen pedagogista laatua, turvallisuutta sekä toiminnan lainmukaisuutta.

Palvelusetelin myöntämisestä päättävä henkilö ei voi toimia varhaiskasvatuksesta vastaavana henkilönä palveluntuottajan organisaatiossa eikä olla hallinnollisessa luottamusasemassa palveluntuottajalla. Myöntävällä henkilöllä ei saa olla merkittävää omistusta eikä päätösvaltaa palveluntuottajaorganisaatiossa tai samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä (yli 10 % osakkeista, osuuksista tai äänivallasta).

7.1. Henkilötietojen ja asiakirjojen käsittely

Hämeenlinnan kaupunki on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien asiakasasiakirjojen EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa (jäljempänä tietosuoja-asetus) tarkoitettu rekisterinpitäjä. Rekisterinpitäjän velvollisuus on varmistaa henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus sekä informoida rekisteröityjä henkilötietojen käsittelystä. Hämeenlinnan kaupunki vastaa tietosuojaselosteen laatimisesta sekä sen julkaisusta ja päivittämisestä.

Hämeenlinnan kaupunki vastaa asiakastietojärjestelmässä muodostuvasta asiakasrekisteristä sekä sen ylläpidosta. Asiakasasiakirjat, jotka syntyvät palvelua järjestettäessä ja toteutettaessa ovat viranomaisen asiakirjoja.

Palveluntuottaja käsittelee palvelusetelillä tuotettavan varhaiskasvatuksen yhteydessä syntyviä asiakirjoja ja niihin sisältyviä henkilötietoja Hämeenlinnan kaupungin lukuun. Asiakirjoja tulee käsitellä, kuten lainsäädäntö ja tietosuoja-asetus määrittelevät viranomaisen asiakirjojen käsittelystä.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että sen toiminta on kaikilta osin voimassa olevan tietosuojalainsäädännön ja salassapitosäännösten mukaista. Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta sekä muuta soveltuvaa tietosuojalainsäädäntöä henkilötietojen käsittelyssä. Lisäksi palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan julkisuuslaissa, varhaiskasvatuslaissa ja muussa soveltuvassa lainsäädännössä säädettyjä salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta koskevia säännöksiä sekä salassa pidettävien tietojen luovuttamista koskevia määräyksiä.

Palveluntuottaja ylläpitää omaa asiakasrekisteriään. Palveluntuottajalla tulee olla nimettynä tietosuojavastaava sekä rekisterinpidosta vastaava henkilö. Palveluntuottajalla tulee olla laadittuna tietosuojaseloste, käsittelytoimien seloste sekä tietoturvasuunnitelma.

Palveluntuottajan ja kaupungin tulee varmistaa, että varhaiskasvatuksen järjestämisen ja toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot siirtyvät sujuvasti ja tietoturvallisesti osapuolten välillä palvelutapahtuman eri vaiheissa. Tällä varmistetaan, että asiakirjat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jonka perusteella varhaiskasvatusta koskevat ratkaisut tehdään. Palveluntuottaja saa käyttää asiakkaan tietoja vain palvelusetelillä tuotettavan palvelun toteuttamiseen, eikä saa luovuttaa asiakastietoja ulkopuolisille ilman lain mukaista perustetta.

Palveluntuottaja vastaa asiakirjojen käsittelyn yhteydessä myös niiden säilyttämisestä, arkistoinnista ja hävittämisestä määräaikojen mukaisesti. Palveluntuottajan tulee säilyttää asiakirjoja tietoturvallisesti ja asianmukaisesti suojattuina joko sähköisessä järjestelmässä (tai muutoin rekisterinpitäjän hyväksymässä lukollisessa tilassa/kaapissa.) Palveluntuottajan on noudatettava Kansallisarkiston voimassa olevaa päätöstä varhaiskasvatuksen pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista sekä Hämeenlinnan kaupungin Tiedonohjaussuunnitelmassa (TOS) määriteltyjä säilytysajan perusteita ja muita kaupungin sisäisiä ohjeistuksia.

Palveluntuottajan tulee huolehtia, että henkilötietojen käsittelyä voidaan seurata riittävän lokitiedoin. Lokitiedot ovat paljolti henkilötietoja, joiden käsittelyä määrittelee yleinen tietosuoja-asetus. Lokitietojen avulla valvotaan käyttöoikeuksien käyttöä ja henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta. Palveluntuottajan tulee varmistaa, että käyttö- ja käsittelylokeja, muutos- ja tapahtumalokeja sekä tietoturvalokeja säilytetään tarpeellisen ajan.

Palveluntuottaja voi säilyttää henkilötietoja ja asiakirjoja vain niin kauan kuin ne ovat tarpeen siihen tehtävään, jota varten ne on kerätty. Asiakassuhteen tai palvelusetelitoiminnan päättyessä palveluntuottajan on luovutettava kaikki Hämeenlinnan kaupungin määrittelemät arkistoitavat asiakastiedot, kuten lasten alkuperäiset pedagogiset dokumentit, veloitusta kaupungin käyttöön. Luovutus on tehtävä kaupungin edellyttämässä aikataulussa, muodossa sekä kaupungin määrittelemällä tavalla, jotta tiedot voidaan arkistoida kaupungin toimesta. Kaupunki ohjeistaa palveluntuottajaa asiassa. Kun asiakassuhde tai palvelusetelitoiminta päättyy, palveluntuottajan tulee poistaa henkilötiedot sekä tuhota asiakirjat niiden säilytysajan päättyttyä.

Tarkastus- ja oikaisupyynnöt sekä asiakirjojen luovuttaminen

Asiakkaalla on oikeus saada tietää, mitä henkilötietoja hänestä käsitellään (tarkastusoikeus) sekä pyytää virheellisten tietojen korjaamista (oikaisupyyntö). Tarkastus- ja oikaisupyynnöt tulee osoittaa Hämeenlinnan kaupungille niiden tietojen osalta, joissa se toimii rekisterinpitäjänä. Niissä tapauksissa, joissa palveluntuottaja toimii oman rekisterinsä rekisterinpitäjänä, asiakkaan tarkastus- ja oikaisupyynnöt osoitetaan palveluntuottajalle.

Palvelusetelitoimintaan liittyvät asiakirjat ovat viranomaisasiakirjoja ja ne voivat olla myös palveluntuottajan hallussa. Hämeenlinnan kaupunki päättää kaikista viranomaisasiakirjoihin kohdistuvista tietopyynnöistä ja tietojen luovuttamisesta. Palveluntuottaja vastaa kuitenkin palveluntuottajan omassa toiminnassa syntyneiden asiakirjojen, kuten laskutus- tai sopimusasiakirjojen, tietojen luovuttamisesta ja niihin kohdistuvista tietopyynnöistä. Asiakirjoista ei saa antaa kopioita tai luovuttaa niiden sisältämiä tietoja ulkopuolisille ilman lainmukaista perustetta tai rekisteröidyn nimenomaista lupaa.

Varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda

Opetushallitus ylläpitää kansallista tietovarantoa ja toimii sen yhteisrekisterinpitäjänä yhdessä kuntien, kuntayhtymien sekä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Vardaan tallennettavista tietosisällöistä, tallennusvelvollisuudesta sekä tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta säädetään varhaiskasvatuslaissa. Hämeenlinnan kaupunki vastaa Varda-tietojen oikeellisuudesta, koska kaupunki ei ole siirtänyt sopimuksella tallennusvastuuta palveluntuottajille. Hämeenlinnan kaupunki on myös vastuussa rekisteröityjen informoinnista. Rekisteripitäjien tulee yhdessä huolehtia, että tallennettavat tiedot ovat ajantasaisia.

Varhaiskasvatuksen järjestäjänä palveluntuottajan tulee tallentaa tiedot toimijasta ja toimipaikoista, jotta kunta voi tallentaa palvelusetelillä tuotetussa varhaiskasvatuksessa syntyneet tiedot lähdejärjestelmästä Vardaan. Palveluntuottajan tulee tallentaa itse varhaiskasvatuksen henkilöstöön liittyvät tiedot Vardaan.

Palveluntuottajan tulee ilmoittaa Hämeenlinnan kaupungille kaikista asiaan liittyvistä muutoksista viipymättä ja toimittaa kaupungille kaikki tarvittavat, oikeat ja ajantasaiset tiedot, jotta kaupunki voi täyttää lakisääteisen tallennusvelvollisuutensa.

7.2. Avoin varhaiskasvatus ja tietojen käsittely

Avoimessa varhaiskasvatuksessa käsitellään henkilötietoja ainoastaan toimintaan osallistumisen järjestämiseksi, toiminnan toteuttamiseksi sekä lasten ja perheiden turvallisuuden varmistamiseksi.

Hämeenlinnan kaupunki vastaa asiakastietojärjestelmässä muodostuvasta asiakasrekisteristä sekä sen ylläpidosta. Asiakasasiakirjat, jotka syntyvät palvelua järjestettäessä ja toteutettaessa ovat viranomaisen asiakirjoja.

Palveluntuottaja käsittelee palvelusetelillä tuotettavan avoimen varhaiskasvatuksen yhteydessä syntyviä asiakirjoja ja niihin sisältyviä henkilötietoja Hämeenlinnan kaupungin lukuun. Asiakirjoja tulee käsitellä, kuten lainsäädäntö ja tietosuoja-asetus määrittelevät viranomaisen asiakirjojen käsittelystä.

Palveluntuottaja ylläpitää omaa asiakasrekisteriään. Palveluntuottajalla tulee olla nimettynä tietosuojavastaava sekä rekisterinpidosta vastaava henkilö. Palveluntuottajalla tulee olla laadittuna tietosuojaseloste, käsittelytoimien seloste sekä tietoturvasuunnitelma.

Avoimessa varhaiskasvatuksessa ei muodostu varhaiskasvatuspaikkaan liittyviä lapsikohtaisia asiakirjoja, kuten varhaiskasvatussuunnitelmia, pedagogisia arvioita tai tuen päätöksiä. Avoimeen varhaiskasvatukseen liittyvät asiakirjat ja henkilötiedot rajoittuvat osallistumiseen, yhteydenpitoon ja toiminnan turvalliseen järjestämiseen liittyviin tietoihin. Asiakirjojen säilyttämisessä, arkistoinnissa ja hävittämisessä noudatetaan soveltuvaa lainsäädäntöä sekä Hämeenlinnan kaupungin antamia ohjeita.

8. Verotus

8.1. Tuloverotus

Palveluseteli on saajalleen veroton etuus. Verottomuus edellyttää, että palveluseteli

- a) myönnetään selkeästi määriteltyihin palveluihin
- b) on henkilökohtainen eikä siirrettävissä toiselle henkilölle
- c) ei ole suoraan asiakkaalle maksettavaa rahaa, jonka käytön hän itse määrittelee

Palveluseteliä käytettäessä asiakkaan omavastuu ei oikeuta kotitalousvähennykseen tuloverotuksessa.

8.2. Arvonlisäverotus

Arvonlisäverolain 38 a §:n mukaan veroa ei suoriteta varhaiskasvatuspalvelun myynnistä.

9. Palvelusetelituottajaksi hyväksymisen edellytykset

Tässä luvussa määritellään edellytykset, joiden täyttyessä Hämeenlinnan kaupunki voi hyväksyä yksityisen toimijan varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajaksi.

Tämä sääntökirja ja tämä luku koskevat ainoastaan palvelusetelillä tuotettavaa varhaiskasvatusta. Yksityinen varhaiskasvatustoiminta, jota tuotetaan ilman palveluseteliä, ei kuulu tämän sääntökirjan soveltamisalaan.

Palvelusetelituottajaksi hyväksyminen on erillinen kunnan tekemä hallintopäätös, eikä se korvaa eikä muuta varhaiskasvatuslain nojalla tapahtuvaa oikeutta harjoittaa yksityistä varhaiskasvatustoimintaa.

Yksityiseksi varhaiskasvatuksen palveluntuottajaksi ryhtymistä säätelevät varhaiskasvatuslaki (540/2018) sekä Lupa- ja valvontaviraston (LVV) rekisteröinti- ja valvontamenettelyt (Soteri). Palvelusetelituottajaksi hyväksymistä säätelevät varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki (1048/2025) sekä tässä sääntökirjassa asetetut Hämeenlinnan kaupungin ehdot.

Tätä lukua sovelletaan palvelusetelillä tuotettavaan päiväkodissa järjestettävään varhaiskasvatukseen sekä soveltuvin osin avoimeen varhaiskasvatukseen. Avoin varhaiskasvatus ei muodosta varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatuspaikkaa, eikä siihen sovelleta kaikkia päiväkotitoimintaa koskevia vaatimuksia sellaisenaan.

Palvelusetelituottajaksi hyväksyminen kohdistuu palveluntuottajaan. Palvelusetelin käyttöoikeus myönnetään kuitenkin aina erikseen jokaiselle toimipaikalle, jonka palveluihin palveluseteliä käytetään. Palveluntuottajan tulee hakea palveluseteliyksiköksi hyväksymistä erikseen jokaiselle toimipaikalleen. Palvelusetelillä tuotettavaa varhaiskasvatusta voidaan järjestää vain niissä toimipaikoissa, jotka Hämeenlinnan kaupunki on hyväksynyt palvelusetelijärjestelmään.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelilain (1048/2025) 4 §:n mukaisesti kunta hyväksyy palvelusetelijärjestelmän piiriin sekä palveluntuottajan että sen toimipaikat, joiden palvelujen maksamiseen palveluseteliä voidaan käyttää. Palvelusetelijärjestelmään ei voida hyväksyä palveluntuottajaa ilman hyväksyttyä toimipaikkaa eikä toimipaikkaa ilman hyväksyttyä palveluntuottajaa.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelilain 5 §:n mukaan kunta voi hyväksyä vain sellaisen palveluntuottajan:

- 1) joka täyttää yksityiselle varhaiskasvatukselle varhaiskasvatuslain 9 luvussa säädetyt vaatimukset;
- 2) jonka tuottama varhaiskasvatus vastaa sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta;
- 3) jolla on vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärän voidaan varhaiskasvatuksen laatu ja laajuus huomioon ottaen arvioida riittävän toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien henkilövahinkojen korvaamiseen ja joka muilta ehdoiltaan vastaa tavanomaista vastuuvakuutus käytäntöä; ja

4) joka täyttää kunnan erikseen asettamat palvelunkäyttäjien tarpeisiin, palvelujen määrään tai laatuun tai kunnan olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset.

Hämeenlinnan kaupunki pitää ajantasaista luetteloa hyväksymistään varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajista ja niiden hyväksytyistä toimipaikoista. Luettelo on julkisesti saatavilla kaupungin verkkosivuilla.

9.1. Lakisääteiset vaatimukset

Tämä alaluku koskee päiväkodissa järjestettävää varhaiskasvatusta. Avoimen varhaiskasvatuksen osalta lakisääteiset edellytykset määräytyvät varhaiskasvatuslain sekä tämän sääntökirjan luvun 9.5 mukaisesti.

Yksityiseksi varhaiskasvatuksen palveluntuottajaksi ryhtymistä ja päiväkotitoiminnan aloittamista säätelevät varhaiskasvatuslaki (540/2018) sekä Lupa- ja valvontaviraston (LVV) rekisteröinti- ja valvontamenettelyt.

Uusi palveluntuottaja saa aloittaa päiväkotitoiminnan, kun:

- palveluntuottajan on katsottu täyttävän varhaiskasvatuslain 43 a §:ssä tarkoitetut yleiset edellytykset,
- toimipaikka on tarkastettu varhaiskasvatuslain 44 b §:ssä säädetyllä tavalla, ja
- kunta on antanut suorittamastaan tarkastuksesta tarkastuskertomuksen, jossa ei ole havaittu puutteita.

Lakisääteisiä edellytyksiä ovat muun muassa:

- varhaiskasvatuslain 9 luvussa säädetyt vaatimukset,
- varhaiskasvatuslain 43 a §:ssä tarkoitetut yleiset edellytykset,
- varhaiskasvatuslain 44 b §:n mukainen toimipaikan tarkastus,
- varhaiskasvatuslain 48 §:n mukainen omavalvontasuunnitelma,
- henkilöstön kelpoisuutta ja rikostaustaa koskevat vaatimukset,
- tilojen turvallisuutta, terveellisyyttä ja toimintaan soveltuvuutta koskevat vaatimukset sekä
- toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä vastuuvakuutus.

Näiden edellytysten täyttymisen tarkastaa ja arvioi Lupa- ja valvontavirasto, ja niiden noudattamista valvoo kunta varhaiskasvatuslain mukaisesti. Nämä lakisääteiset edellytykset on lähtökohtaisesti jo tarkastettu ja todettu täytyviksi Lupa ja valvontaviraston Soteri-menettelyssä ennen palvelusetelituottajaksi hakeutumista.

Palvelusetelituottajaksi hyväksyminen on tästä erillinen menettely, jossa kunta arvioi palveluntuottajan ja sen toimipaikkojen soveltuvuuden palvelusetelijärjestelmään tämän sääntökirjan mukaisesti.

9.2. Palvelusetelituottajaksi hakeutuminen, päiväkotitoiminta

Palvelusetelituottajaksi hyväksymistä haetaan Hämeenlinnan kaupungilta kaupungin verkkosivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella. Hakemukset käsitellään kunnassa erillisenä menettelynä tämän sääntökirjan mukaisesti. Palvelusetelituottajaksi hyväksyminen on kunnan tekemä hallintopäätös, joka myönnetään aina toimipaikka- ja toimintokohtaisesti.

Päiväkodissa järjestettävää varhaiskasvatusta tuottavan palveluntuottajan tulee ennen palvelusetelituottajaksi hakeutumista täyttää varhaiskasvatuslain mukaiset edellytykset, mukaan lukien toimipaikan tarkastus ja rekisteröinti Lupa- ja valvontaviraston (LVV) ylläpitämään Soteri-rekisteriin. Jos palveluntuottaja on jo rekisteröity Soteri-rekisteriin, uutta varhaiskasvatuslain mukaista rekisteröintiä tai toimipaikkatarkastusta ei pääsääntöisesti edellytetä.

Palvelusetelihyväksyntä ei seuraa automaattisesti Soteri-rekisteröinnistä, vaan se perustuu kunnan tämän sääntökirjan mukaisesti tekemään hallintopäätökseen. Mikäli palveluntuottajalla on useita päiväkotitoiminnan toimipaikkoja tai perustaa uuden toimipaikan, palvelusetelihyväksyntä haetaan ja myönnetään erikseen jokaiselle toimipaikalle.

9.3. Palvelusetelituottajaksi hakeutuminen, avoin varhaiskasvatus

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluntuottajien ei tarvitse rekisteröityä Soteri-rekisteriin, koska avoin varhaiskasvatus ei ole varhaiskasvatuslain mukainen varhaiskasvatuspaikka.

Avoimen varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajaksi hakeudutaan Hämeenlinnan kaupungin verkkosivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella. Hakemuksen liitteeksi palveluntuottajan tulee toimittaa kunnalle toiminnan arvioimiseksi tarpeelliset tiedot, kuten toimijan perustiedot, toiminnan ja pedagogisen toteutuksen kuvaus, toimipaikka ja tilat, henkilöstöä koskevat tiedot, turvallisuus- ja toimintasuunnitelmat sekä toiminnan suunniteltu aloitusajankohta.

Hämeenlinnan kaupunki hyväksyy avoimen varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajat kevennetyllä menettelyllä, joka perustuu kirjallisiin selvityksiin ja tarvittaessa kunnan suorittamaan tarkastukseen. Kunta käsittelee hakemuksen, merkitsee hyväksytyn palveluntuottajan kunnan ylläpitämään varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajien luetteloon, arvioi toiminnan

soveltavuuden varhaiskasvatuslain ja tämän sääntökirjan mukaisesti sekä sopii palveluntuottajan kanssa toiminnan valvontakäytännöistä. Hyväksyminen koskee päätöksessä nimettyä toimintaa ja toimipaikkaa tai toimipaikkoja.

9.4. Hämeenlinnan asettamat edellytykset

Varhaiskasvatuksen palvelusetelilain (1048/2025) 5 §:n 4 kohdan mukaan kunta voi hyväksyä palvelusetelituottajaksi vain sellaisen palveluntuottajan, joka täyttää kunnan erikseen asettamat palvelunkäyttäjien tarpeisiin, palvelujen määrään tai laatuun tai kunnan olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset.

Palvelusetelituottajaksi hyväksymisen edellytyksenä on, että palveluntuottaja täyttää Hämeenlinnan kaupungin tässä sääntökirjassa asettamat edellytykset, jotka täydentävät lakisääteisiä vaatimuksia.

9.4.1. Toiminnan laatu, ohjaus ja yhteistyö

Palveluntuottajan on noudatettava valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteita sekä Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaa. Palveluntuottajan on tuotettava vähintään samantasoista varhaiskasvatusta kuin Hämeenlinnan kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Palveluntuottajan tulee huolehtia siitä, että toiminta on turvallista, suunnitelmallista ja lapsen edun mukaista. Omavalvonnan, riskienhallinnan, toiminnan dokumentoinnin sekä tukipalvelujen tulee olla toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittäviä. Palveluntuottaja vastaa myös käyttämiensä alihankkijoiden toiminnasta.

Palveluntuottaja tekee yhteistyötä lapsen edun mukaisesti Hämeenlinnan kaupungin ja muiden toimijoiden, kuten OmaHämeen, kanssa sekä osallistuu lasten siirtymä- ja nivelvaiheiden yhteisiin prosesseihin ja asiakaskohtaisiin neuvotteluihin.

9.4.2. Toiminnan järjestäminen ja aukiolo

Palveluntuottajan tulee järjestää varhaiskasvatusta asiakkaiden tarpeiden mukaisesti arkipäivisin klo 6.00–18.00 välisenä aikana. Varhaiskasvatuksen toimintavuosi on 1.8.–31.7.

Mikäli palvelua tuotetaan laajennettuna, toiminnan tulee kattaa klo 5.30–22.30 välinen aika. Palveluntuottajan tulee varmistaa, että henkilöstömitoitus, turvallisuus ja toiminnan laatu toteutuvat kaikissa aukiolotilanteissa.

Palveluntuottajilta edellytetään ympärivuotista aukioloa tai päivystyksen järjestämistä muulla tavoin. Hämeenlinnan kaupunki ei ole velvollinen järjestämään varahoitoa yksityisen yksikön ollessa suljettuna. Mikäli perhe tarvitsee varhaiskasvatusta yksityisen päiväkodin ollessa suljettuna, palvelusetelituottajat voivat järjestää kesäajan varhaiskasvatuksen myös yhteisesti.

Avoimessa varhaiskasvatuksessa aukioloajat määräytyvät toiminnan luonteen mukaisesti. Avoin varhaiskasvatus järjestetään arkipäivisin klo 8.00–16.00, eikä toimintaa järjestetä ilta-aikaan. Avointa varhaiskasvatusta voidaan järjestää ajalla 1.8.–30.6.

9.4.3. Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä

Palvelusetelillä päiväkodissa järjestettävää varhaiskasvatusta tuottavan palveluntuottajan tulee käyttää toiminnanohjauksen ja asiakirjahallinnan tukena sähköistä järjestelmää, joka täyttää julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (Tiedonhallintalaki) sekä muun soveltuvan lainsäädännön vaatimukset.

Palveluntuottaja vastaa toiminnanohjausjärjestelmän hankinnasta, käytöstä ja niihin liittyvistä kustannuksista oman toimintansa osalta.

Hämeenlinnan kaupunki suosittelee ensisijaisesti, että palveluntuottaja käyttää samaa toiminnanohjausjärjestelmää kuin kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa tai siihen liittyvää sovellusta.

Suosituksen tavoitteena on sujuvoittaa huoltajien asiointia ja viestintää, tukea lasten ja perheiden yhdenvertaista kohtelua sekä edistää varhaiskasvatuksen asiakirjojen, tiedonsiirron ja arkistoinnin yhdenmukaisuutta. Yhteinen järjestelmä helpottaa lisäksi lasten siirtymiin, tuen asiakirjojen valmisteluun sekä varhaiskasvatussuunnitelmien ja muiden asiakirjapohjien yhtenäiseen käyttöön liittyviä prosesseja.

Velvoite toiminnanohjausjärjestelmän käyttämisestä ei koske avoimen varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajia.

9.4.4. Palvelujen määrä ja kunnan lapsimäärän kehitys

Palveluntuottajan palvelutuotannon tulee olla linjassa Hämeenlinnan kaupungin palveluverkon, alueellisen lapsimäärän kehityksen ja arvioidun palvelutarpeen kanssa. Asiasta neuvotellaan erikseen palveluntuottajien kanssa.

9.4.5. Raportointi, arviointi ja viestintä huoltajille

Palveluntuottajan tulee osallistua kaupungin toteuttamiin arviointeihin ja asiakaskyselyihin sekä raportoida kunnalle palvelujensa laadusta ja asiakasturvallisuudesta. Palveluntuottaja voi toteuttaa myös omia asiakaskyselyitään, joiden tulokset toimitetaan kaupungille.

Palveluntuottaja osallistuu paikallisiin ja valtakunnallisiin arviointeihin, kuten Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) toteuttamiin arviointeihin, ja julkaisee arviointien keskeiset tulokset.

Palveluntuottaja sitoutuu arvioimaan ja kehittämään omaa toimintaansa sekä osallistumaan kaupungin järjestämiin koulutuksiin ja kehittämistilaisuuksiin. Kunta voi nimetä sellaisia koulutuksia, joihin palvelusetelituottajat ovat veloitettuja osallistumaan.

Palveluntuottajan tulee huolehtia asiakastytyvääsyydestä ja avoimesta viestinnästä huoltajille. Palveluntuottajalla tulee olla ajantasainen ja informatiivinen verkkosivusto, josta käyvät ilmi toimipaikan osoitetiedot, yhteystiedot, palvelun kuvaus sekä hinnat ja niiden voimassaolo. Markkinoinnin tulee olla asiallista, totuudenmukaista ja hyvän tavan mukaista.

9.4.6. Vastuuvakuutus

Palveluntuottajalla tulee olla toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä vastuuvakuutus, joka kattaa palvelusetelillä tuotettavasta varhaiskasvatustoiminnasta mahdollisesti aiheutuvat henkilövahingot ja vastaa tavanomaista vastuuvakuutusikäytäntöä. Vastuuvakuutusvaatimus koskee sekä päiväkodissa järjestettävää varhaiskasvatusta että palvelusetelillä tuotettavaa avointa varhaiskasvatusta.

Palveluntuottajan on lisäksi pidettävä voimassa kaikki lakisääteiset vakuutukset, jotka ovat edellytys varhaiskasvatuspalvelun tuottamiselle koko palvelusetelijärjestelmään kuulumisen ajan.

9.5. Avoimen varhaiskasvatuksen edellytykset

Tässä luvussa täsmennetään, miltä osin luvussa 9 esitettyjä palvelusetelituottajaksi hyväksymisen edellytyksiä sovelletaan avointa varhaiskasvatusta tuottaviin palvelusetelituottajiin.

Avoimeen varhaiskasvatukseen sovelletaan luvun 9 edellytyksiä siltä osin kuin ne ovat avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaisia. Päiväkodissa järjestettävää varhaiskasvatusta koskevia vaatimuksia, kuten varhaiskasvatuspaikkaa, lapsikohtaisia varhaiskasvatuspäätöksiä, ryhmä- ja henkilöstömitoituksia sekä varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmää koskevia vaatimuksia, ei sovelleta avoimeen varhaiskasvatukseen, ellei tässä luvussa toisin nimenomaisesti todeta.

Avoim varhaiskasvatus on varhaiskasvatuslain (540/2018) mukainen toimintamuoto, joka ei muodosta lapselle varhaiskasvatuspaikkaa. Avoimessa varhaiskasvatuksessa palveluntuottajalta edellytetään varhaiskasvatuslain mukaisia turvallisuuden, pedagogisuuden ja lapsen edun vaatimuksia, mutta toiminnan edellytykset ovat kevennetyt verrattuna päiväkodissa järjestettävään varhaiskasvatukseen.

Avoimeen varhaiskasvatukseen sovelletaan varhaiskasvatuslain:

- 2–4 §:ää (varhaiskasvatuksen määritelmä, tavoitteet ja lapsen edun ensisijaisuus),
- 10 §:ää (varhaiskasvatusympäristö),
- 11 §:ää (ravinto soveltuvin osin),
- 40–42 §:ää (salassapito ja tietosuoja),
- 43 a §:ää (yksityisen varhaiskasvatuksen yleiset edellytykset) sekä
- 52–56 §:ää (ohjaus ja valvonta).

Avoimessa varhaiskasvatuksessa ei sovelleta lapselle varhaiskasvatuspaikkaa koskevia säännöksiä. Tällöin ei sovelleta varhaiskasvatuslain 12 §:ää (lapsen oikeus varhaiskasvatukseen), 23 §:ää (lapsen varhaiskasvatussuunnitelma) eikä 15 a–15 e §:ssä säädettyjä lapsikohtaisia tuen päätöksiä. Päiväkotitoimintaa koskevia ryhmäkoko- ja henkilöstömitoitussäännöksiä sovelletaan avoimessa varhaiskasvatuksessa toiminnan luonne huomioon ottaen.

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluntuottajalla tulee olla toimintaan soveltuvat ja turvalliset tilat, riittävä ja tarkoituksenmukainen henkilöstö sekä varhaiskasvatuslain 48 §:ssä tarkoitettu omavalvontasuunnitelma soveltuvin osin. Avoimen varhaiskasvatuksen ryhmissä tulee olla vähintään yksi varhaiskasvatuslain mukaisen kelpoisuuden täyttävä työntekijä.

Avoimeen varhaiskasvatukseen sovelletaan luvun 9.4 edellytyksistä seuraavia kohtia soveltuvin osin:

- 9.4.1 Toiminnan laatu, ohjaus ja yhteistyö
- 9.4.2 Toiminnan järjestäminen ja aukiolo
- 9.4.4 Palvelujen määrä ja kunnan lapsimäärän kehitys
- 9.4.5 Raportointi, arviointi ja viestintä huoltajille

- 9.4.6 Vastuuvakuutus.

Lukua 9.4.3 Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä ei sovelleta avoimen varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajiin.

9.5.1. Ryhmäkoko ja henkilöstö

Avoim varhaiskasvatus ei ole varhaiskasvatuslain mukainen varhaiskasvatuspaikka, eikä siihen sovelleta varhaiskasvatuslain henkilöstömitoitusta ja suhdelukuja sellaisenaan.

Hämeenlinnan kaupunki suosittelee, että avoimessa varhaiskasvatuksessa, jossa lapset osallistuvat toimintaan ilman huoltajaa, ryhmäkoko on pääsääntöisesti noin 5–8 lasta yhtä ohjaavaa aikuista kohden.

Suositus ei ole varhaiskasvatuslain mukainen sitova mitoitus, vaan turvallisuutta ja lapsikohtaista ohjausta tukeva ohje. Ryhmäkoon ja henkilöstön määrän tulee aina perustua toiminnan keston, säännöllisyyteen, lasten ikään ja yksilölliseen tuen tarpeeseen.

Avoimen varhaiskasvatuksen toiminnassa tulee olla mukana vähintään yksi henkilö, jolla on varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus. Tämä henkilö vastaa toiminnan pedagogisesta toteutuksesta ja osallistuu aktiivisesti lasten kanssa tapahtuvaan toimintaan. Muu henkilöstö voi toimia kelpoisen henkilön ohjauksessa ja hänen vastuullaan avustavissa tehtävissä.

10. Palveluntuottajan hyväksymisen peruminen

Hämeenlinnan kaupungilla on oikeus peruuttaa palveluntuottajalle myönnetty hyväksyntä toimia palvelusetelijärjestelmässä ja poistaa palveluntuottajan nimi hyväksytyjen palveluntuottajien luettelosta välittömästi ilman irtisanomisaikaa, hallintolain mukainen kuuleminen huomioon ottaen, mikäli:

- palveluntuottaja ei noudata hyviä hoito- ja palvelukäytänteitä, tai
- palveluntuottaja ei noudata kunnan kirjallisista huomautuksista huolimatta tämän sääntökirjan ehtoja. Mikäli palveluntuottajaa joudutaan huomauttamaan kirjallisesti vähintään kaksi (2) kertaa samasta asiasta kahden (2) vuoden kuluessa, tai
- palveluntuottaja on tullut maksukyvyttömäksi, ei ole kyennyt hoitamaan laskujaan eräpäivään mennessä, on aloittanut akordimenettelyn, on asetettu selvitystilaan tai on välittömässä vaarassa tulla asetetuksi selvitystilaan, tai
- palveluntuottaja tai joku sen johtoon kuuluva henkilö on tuomittu syyllisenä elinkeinotoimintaan liittyvässä rikoksessa tai lapsen terveyteen tai hyvinvointiin kohdistuvassa rikoksessa.

Jos palveluntuottaja rikkoo sääntökirjassa määrättyjä ehtoja, kaupunki voi poistaa palveluntuottajan palvelusetelijärjestelmästä ja lopettaa palvelusetelin maksamisen. Palvelusetelijärjestelmästä poistaminen on voimassa kaksi (2) vuotta, minkä jälkeen palveluntuottaja voi hakea uudelleen palvelusetelituottajaksi.

Palveluntuottajalla on oikeus lopettaa toimintansa palvelusetelijärjestelmässä ilmoittamalla siitä Hämeenlinnan kaupungille kirjallisesti vähintään kuusi (6) kuukautta ennen viimeistä toimintapäivää.

11. Sääntökirjan noudattamisen valvonta

Varhaiskasvatuksen palveluntuottajan toimintaa valvotaan varhaiskasvatuslain edellyttämällä tavalla sekä Hämeenlinnan kaupungin yksityisen varhaiskasvatuksen valvontasuunnitelman mukaisesti, jotta toiminnan laatu, turvallisuus ja lainmukaisuus toteutuvat jatkuvasti.

Hämeenlinnan kaupunki on velvollinen ohjaamaan, neuvomaan ja valvomaan hyväksymiensä palvelusetelituottajien toimintaa sekä ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, mikäli tämän sääntökirjan ehtoja ei noudateta. Kaupungilla on oikeus poistaa palveluntuottaja palvelusetelijärjestelmästä luvun 10 mukaisesti.

Palveluntuottaja ei saa viestiä tai ohjeistaa asiakkaita lainsäädännön, varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden, tämän sääntökirjan tai kaupungin antamien palvelusetelikäytäntöihin liittyvien ohjeiden vastaisesti.

Asiakkaan käyttäessä palveluseteliä Hämeenlinnan kaupunki ei ole sopimussuhteessa varhaiskasvatuspalvelua tuottavaan yksityiseen palveluntuottajaan. Palveluntuottaja sitoutuu kuitenkin noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja ja kaupungin antamia ohjeita koko palvelusetelitoiminnan ajan.

12. Sääntökirjan muuttaminen

Hämeenlinnan kaupungilla on oikeus tehdä muutoksia tämän sääntökirjan ja sen liitteiden sisältämiin määräyksiin. Hämeenlinnan kaupunki ilmoittaa muutoksista palveluntuottajalle kirjallisesti välittömästi päätöksen tekemisen jälkeen.

Mikäli palveluntuottaja ei halua tulla sidotuksi muuttuneisiin sääntöihin, tulee sen ilmoittaa siitä kirjallisesti kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa muutosilmoituksen lähettämisestä.

Ellei palveluntuottaja toimita edellä mainittua ilmoitusta määräajassa, sen katsotaan sitoutuvan noudattamaan muuttuneita ehtoja muutosilmoituksessa mainitusta ajankohdasta lukien, kuitenkin aikaisintaan kolmenkymmenen (30) päivän kuluttua muutosilmoituksen toimittamisesta.

Hämeenlinnan kaupunki ja palveluntuottaja nimeävät henkilön tai henkilöt, jotka toimivat yhteyshenkilöinä ja vastuuhenkilöinä sääntökirjan mukaisten ilmoitusten ja sitoumusten toteuttamisessa.

Tämä sääntökirja on voimassa toistaiseksi.

13. Force majeure ja varautuminen poikkeustilanteisiin

Ylivoimaisena esteenä (force majeure) pidetään sellaista tämän sääntökirjan mukaisten velvoitteiden täyttämisen estävää, epätavallista ja osapuolista riippumatonta tapahtumaa, jonka vaikutuksia ei voida kohtuullisin toimin poistaa tai ehkäistä. Tällainen tapahtuma voi olla esimerkiksi sota, kapina, sisäinen levottomuus, viranomaisen määräämä pakko-otto tai takavarikko, tuonti- tai vientikielto, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energiajakelun keskeytys, laaja työtaistelu tai tulipalo tai muu vaikutuksiltaan vastaava poikkeuksellinen tapahtuma.

Jos tämän sääntökirjan mukaisten velvoitteiden tai palvelusetelijärjestelyyn perustuvien tehtävien täyttäminen viivästyy ylivoimaisen esteen takia, velvoitteiden täyttämiseksi varattua aikaa pidennetään niin pitkälle kuin kaikkia tapaukseen vaikuttavia olosuhteita huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena.

Palveluntuottajan ja Hämeenlinnan kaupungin on viipymättä ilmoitettava toisilleen ylivoimaisesta esteestä sekä esteen lakkaamisesta siltä osin kuin asialla on vaikutusta palvelusetelillä järjestettävän varhaiskasvatuksen toteuttamiseen, valvontaan tai maksamiseen. Palveluntuottajan ja asiakkaan välisessä palvelusuhteessa noudatetaan osapuolten välistä palvelusopimusta sekä kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Palveluntuottaja sitoutuu varmistamaan palvelun tuottamisen myös poikkeusoloissa

Palveluntuottaja sitoutuu varmistamaan varhaiskasvatuksen palvelujen jatkuvuuden myös häiriö-, kriisi- ja poikkeustilanteissa. Palveluntuottajalla tulee olla riittävät etukäteisvalmistelut ja toimintamallit erilaisten poikkeustilanteiden varalle.

Palveluntuottaja on velvollinen osallistumaan Hämeenlinnan kaupungin pyynnöstä kaupungin, viranomaisten tai muiden toimijoiden kanssa toteutettaviin yhteisharjoituksiin, joiden tarkoituksena on varmistaa varhaiskasvatuksen palvelujen jatkuvuus ja turvallisuus poikkeustilanteissa. Yhteisharjoituksia voidaan järjestää enintään kerran kalenterivuodessa, eikä osallistumisesta makseta erillistä korvausta.